

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

SEMEGYÉNEN: Félévre . . . 6 kor. — III. Negyedévre . . . 3 kor. — III.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — III. Negyedévre . . . 4 kor. 50 fl.

Feloldó szerkesztő és leaptulajdonos

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

Debrecen, Főter Lamprecht-palota, földszint az udvarban balol.

A válság.

Ausztriában és Magyarországon egyaránt tart a válság, ha van is kormány.

Ausztriában épenséggel nem változott semmi. Körber és társai megmaradtak helyükön, a csehek is megmaradtak obstrukciós terveik mellett és továbbra is alkotmányellenesen az ugynevezett alkotmányos 14. §-al fogják intézni Ausztria sorsát. Magyarországon csak annyi változott, hogy három új ember ül a kabinetben, de a helyzet ma is az, a mi volt; folyik az obstrukció és a passzív rezistencia egyre tart. Ausztria bajai nekünk kevés főfájást okoznak, de itthon sem kecségtet a helyzet holmi nyugalmas nyárral. A nemzeti követelések teljesítésének se híre, se hamva; pedig addig, míg ezek a követelések nem teljesítettek, nem lesz ennek az országnak se nyugalmas nyara, se tele.

Az osztrák kormány csak elparagrafusozik, de a magyar kormány kénytelen lesz előbb vagy utóbb a király ischli nyugalmát megzavarni, ha a nemzet nyugalmát vissza akarja szerezni. Pedig nagyon fázunk a híres klauzula szülővárosától; annál is inkább, mert a mostani kormány esze Lukács László, az ischli klauzula szerzője, a ki mindig nagyon előzékeny Bécs és Ischl felé és a ki még nem adta fel a reményt, hogy előbb-utóbb ő a kormánynak nemcsak esze, de feje is lesz. Büntársa az ischli klauzulában Bánffy Dezső azóta megtalálta a jobbik eszét és ma már nyíltan foglal állást az önálló vámterület mellett, melyet a klauzula örökké lehetetlenné akart tenni.

Vajha Lukács az ő importált bábujaival együtt megtalálná szintén jobbik eszét és Ischlből, a hová kétségtelenül utazni fognak, elhozná klauzulamentesen a nemzeti engedményeket, melyek visszaadnák az ország nyugalmát és hosszú időre biztosítanák a békés kormányzást.

Ezek, csakis ezek biztosítják a zavartalan nyári pihenőt.

Politikai hírek.

Vázsonyi Vilmos cikket ír a helyzetről és a leszerelésről s szól arról, hogy kik azok, a kik a harcot vezetik szemben a békepárt vezéreivel. Ime a cikkből mutatónak: Megszégyenítve, összelapítva állunk tehát, mi éretlenek, a nemzet s főleg Európa előtt. Az Európára szóló német sajtó szétviszi veszett hírünket. Szappant eszünk, gyócs-gatyában járunk a Házba, a duda a legkedvesebb hangszerünk és fejevári bieskával faragjuk a padokat. — Elmaradt, apró emberek vezetnek minket. Eötvös Károly, Ugron Gábor, Beöthy Akos, ugyan ki hallotta már ezeket a neveket? Milyen törpék ők a leszerelő titánokhoz képest. Az egyik a magyar géniusz ragyogó alkotása, a józan ész, a felséges humor, a hatalmas történelmi érzék és közjogi tudás megtestesülése, a másik a férfias szónoki erő első és legnagyobb mestere, a ki miat tüzhányó a lávát, szórja a tüzes szenvedélyeket, gondolatokat, kápráztató metaforákat: a harmadik az alkut nem ismerő igazság, a hidegen boncoló kérlelhetetlen kritika hatalmas alakja; igazi kuruc, a ki nem hord labanc-frakkot a dolmány alatt. De azért ők az aprók, az éretlenek. Európa előtt örökre eljártozták kis játékaikat.

Áthelyezés a Rákóci-ünnep miatt. Az új honvédelmi miniszter, a ki a minap éljenzést és tapsot aratott, a mikor kijelentette, hogy aratás idején nem fogják behívni fegyvergyakorlatra a mezei munkásokat, nemsokára megfog győződhetni róla, hogy a piros bársonyszék nem rézsaágy. Kemény támadás készül ellene azért, hogy **Benárd Jenő** honvédelmi nagyt, nagyhirtelen **Marosvásárhelyre** helyezték át **Sátoraljauhelyről**. Minthogy erre az áthelyezésre — hir szerint — az adott okot, hogy Benárd részt vett a sátoraljauhelyi Rákóci-ünnepen és ott beszédet is mondott a lakomán. — **Nessi Pál** képviselő interpelláció alakjában fogja szóvá tenni az ügyet.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház mai ülése. —

Rendkívül érdekes napirendelőtti fel-szólalással kezdődött az ülés. Polonyi állította szembe a miniszterelnöknek az előzetes tárgyalások alkalmával mondott nyilatkozatait és a Házban tett kijelentését. **Khuen-Héderváry** pedig rögtön és hosszasan beszélt.

Ezzel az érdekes és politikailag jelentős eseménnyel így indult meg a mai ülés.

Polonyi és a miniszterelnök viaskodása.

Gróf **Apponyi Albert** elnök: Megnyitja az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvét felolvassák és hitelesítik.

Az **elnök**: Előterjesztvén az irományokat, jelenti, hogy napirend előtt személyes kérdésben félreértett szavainak helyreigazítására Polonyi Gézának adott szólásjogot.

Polonyi Géza: A miniszterelnök tegnapielőtti beszédében félremagyarázta a szavait. Tiltakozik ama imputáció ellen, mintha ő azt mondta volna, hogy a királynak korlátlan joga van a Ház föl-oszlatására. Mikor a miniszterelnökkel beszélgetett, megkérdezte tőle, hogyha nem lesz indemnitás feloszlatja-e a Házat? Azt felelte: nem. A tegnapielőtti beszédje ennek ellenkezőjét bizonyítja, mert azt mondta, ha békés megoldás lesz fölhatalmazás nélkül föl nem oszlatja a Házat, tehát világos értelme van az ellenkező esetnek. A kiegyezési dolgokról sem nyilatkoztak határozottan a beszélgetés alatt. A házszabály revíziójára tett nyilatkozata sem fedi előzetes kijelentéseit. De a katonai javaslatok visszavonására tett nyilatkozata sem egyezik meg az előző beszédjével. A klotúrról és a házszabály revíziójáról most sem világosítja fel a Házat. Teljes, világos nyilatkozatot kér minderre a miniszterelnöktől. Elmondja ezután miért kell úgy dönteniük, hogy ne tegyék le a fegyvert. A 99. XXX. t.-c.-e a miniszterelnök azt mondja, hogy a paktum már végre van hajtva s így azt nem a pártok közbenjárásával akarja megváltoztatni. Nem ösmer fontosabbat, mint a 99. XXX. t.-c.-nek paktumszerű végrehajtását. Ez a törvény semmiféle többségi elmélettel nem módosítható, mert abban is téved a miniszterelnök, hogy a paktum végre volna hajtva. Nincs végrehajtva. Széll Kálmánt idézi. Széll nem a politikája, hanem a módszere miatt bukott meg. Már pedig Széll úgy írja körül a törvény célját, hogy a kereskedelmi szerződések összeesenek a vámszövetség tartalmával. Ha vámszövetség van. De ha nincs? Akkor — mondja Széll Kálmán — három újabb garanciával szolgál a törvény, ezek közt az is, hogy a tárgyalás előtt meg kell lennie a tarifának. A viszonyosság elvét állította fel Széll Kálmán. Most pedig a viszonyosság meg van sértve. 1903-ig a vámszövetségnek meg kell lennie. A most megkötött egyezmény azonban még nem törvény, a mint példará a Bánffy-Badeniféle szerződés, mely szintén nem leti törvény. Így tehát nem lehet másról beszélni, mint az önálló magyar vámterületről szóló önálló vámtarifa benyújtásáról.

BALKANYI ANTAL fényképészeti műterme

DEBRECZEN,
Piacz-utca 81. sz

Speczialista gyermekfelvételekben. Első legmodernebb kivitelű fényképek műterme.

Az elnök (csenget): Figyelmeztetnem kell, hogy e felszólalás túl megy a korotain.

Polonyi: Rögtön befejezem. Szeretné, ha Kossuth Ferenc is megmagyarázná jobban a beadott indítványát. Azt akarja még kijelenteni, hogy a miniszterelnöknek kijelentései nem felelnek meg a nekünk tett kijelentéseinek, a 1899. évi XXX. törvényeik megváltoztatása pedig szintén nem volt benne az előzetes megbeszélésben, ily körülmények közt kijelenti, hogy minden kimélet nélkül folytatni fogja a harcot a miniszterelnök ellen. (Zajos tetszés balról.)

Khuen-Héderváry miniszterelnök: A képviselő ur maga is befogja látni, hogy nincsen ellentét a közt, a mit akkor a velük való tárgyaláskor és a mit itt a Házban mondott. Egyformán nyilatkozott ott is, itt is a Ház feloszlására nézve, t. i. úgy, hogy nem szándékozik. A mi a felségjog gyakorlását illeti, azt ő sohasem képzele másképen mint az alkotmányos törvények keretén belül. (Helyeslés jobbról.) A mi a kiegyezést illeti, arra nézve nem történt megállapodás, a mint hogy egyáltalán nem történt semmiben se megállapodás...

Polonyi: Helyes! Helyes!

Pap Zoltán: Akkor nincs adott szó!

Khuen-Héderváry: Kijelenti, hogy ő csak arra kapott ő felségétől előzetes megbízást, hogy informálódjék, miképpen lehet az alkotmányos, parlamentáris rendet helyreállítani s csak aztán kapta meg a miniszterelnökségre való meghívást. Az előzetes tájékozódás úgyszólván a jogcím, a melyen ő miniszterelnök lett.

Ismélti, hogy az „egyelőre” szót félreértették. Nem szándékozik a katonai javaslatokat újra tárgyalatni. (Helyeslés jobbról.) A házszabályok revízióját, illetőleg kijelentette, hogy erre nincs szükség s ez nincs is szándékába, Polonyinak külön is kijelentette, hogy elvben nem barátja. Erre Polonyi kérdezte: — Tehát opportunitásból hajlandó volna rá? — Mire a szóelő kijelentette, hogy előre nem kötheti magát. Mert igenis bekövetkezhetik az idő, mikor szükséges lesz a házszabályokat revízió alá venni olyképpen, hogy a szólásszabadság épességben megőrzése mellett a gyorsabb tárgyalás lehetővé tétessék. Európának úgyszólván minden törvényhozása különben a szólásszabadság korlátozását is ismeri...

Polonyi: De azok nincsenek ilyen uralkodó alatt!

Khuen-Héderváry: A maga részéről sem zárkózik el a végső esetben esetleg a klotürtől sem. (Nagy lármá a baloldalon. Nem látja be, miért ne lehetne meg nálunk is az, a mi más országokban megvan.)

Olay Lajos (a szélsőbaloldal felől): Most is meg tartjátok az adott szót? (Nagy lármá a baloldalon, az elnök rendreutasi ja Olayt és Pozsgait.)

Khuen-Héderváry: Csodálja, hogy neki imputálják a klotürbehozatalát, pedig hát ez a Ház joga. (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Drakulics Pál: Menj haza kapálni, nem neked való a politika, Gabányi.

Khuen-Héderváry: Megmondta ezt egész nyíltan.

Polonyi Géza: Akkor folytatjuk is az obstrukciót.

Khuen-Héderváry: Nem akarja a szóelő az 1899. XXX. törvényeket el ejteni. (Helyeslés.) Ez különben nem aktuális most, ráérünk annak idején erről tárgyalni.

A mi az adott szót illeti, erre vonatkozólag a szóelő csakis a legnagyobb

ellenzéki egyhangu határozatára támaszkodott a miniszterelnökség elfogadásának, nem pedig az adott szóra.

Barabás Béla: Az adott szóval el-árujuk a hazát.

Khuen-Héderváry: Erre épített és reméli, hogy sikerül neki ez alapon a békét megteremteni. (Zajos helyeslés a jobboldalról.)

Polonyi Géza: Személyes kérdésben kijelenti, hogy a miniszterelnök kijelentései teljesen megfelelnek a tényeknek, de mint a vele folytatott beszélgetés alkalmával, úgy most is hangsúlyozza, hogy egy kormány ellen, a mely a klotür mellett nyilatkozik, az ellen folytatni fogja. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Barta Ödön: Te ezt nem mondtad előzőleg.

Polonyi Géza: De igenis, te előttem mondtam.

Kossuth Ferenc.

Kossuth Ferenc: Röviden akar nyilatkozni. A maga nevében és azok nevében, a kik vele együtt éreznek; kijelenti, hogy egész erejével, a mit az Isten neki ad, ellenáll a klotür behozatalának. Más parlamentek, független állam parlamentjei. Nekünk azonban mindig el kell készülnie lennünk arra, hogy függetlenségünkért minden módon a harcra menjünk. Kijelenti továbbá, hogy ő és hívei abba se mennének be soha, hogy az 1899. XXX. t.-c. megváltoztassák. E törvény meghozásában ők résztvettek és minden okuk megvan, hogy az ott lefektetett garanciákat megtartsák. Rátér most a harmadik dologra. Itt adott szavakról beszélnek. Ő a maga részéről azt, a mit tett, mint tiszteséges ember, állja is. Ő és hívei nem paktálnak, (mert ezt a kifejezést szeretik használni) a horvát bánnal. Ők szolgáltak felvilágosítással a bánnak s annak a véleménynek adtak kifejezést, hogyha eítavollítatik az ok, a mi a megakadást előidézte, akkor — a mi véleményünk szerint — nem lesz ok, hogy a rend helyre ne álljon. Semmire másra nem vállalkozunk, paktumot nem kötöttünk, irást nem vártottunk. Ezt a megállapodást a pártterkezet egyhanguan elfogadta és szóelő ezt tudomására adta Khuen-Hédervárynak. A bán ekkor még kérdezte tőle: „Lehet-e számítani erre a határozatra?”

Barabás Béla: Szükségét látta ennek a kérdésnek! (Nagy tetszés a baloldalon. Eljen Barabás kiáltások. Mozdás a jobboldalon.)

Kossuth Ferenc: Felel erre a közbeszólásra. Nem ismeri el, hogy a bán szükségét láthatta volna annak, hogy a függetlenségi-párt határozatában kétkedjék. Szóelő ezt a határozatot rendíthetetlennek állította oda s szóelő rajta is volt, hogy az annak meg is maradjon. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Apponyi elnök: Utólag kijelenti, hogy Kossuth bizonyára a Ház előzetes engedelmeivel beszélt. Kéri ennek utólagos konstatálását. Komjáthy kér most szót. Megengedi neki a Ház?

Kiáltások: Megadjuk a szót! Halljuk!

Komjáthy Béla.

Komjáthy Béla: A történetek után köteles néhány megjegyzést tenni. A szóelő paktumot sohasem akart kötni, az adott szóról azonban az a véleménye, hogy a mikor komoly megbeszélésről van szó, akkor ennek megállapodásait meg kell tartani, ha külön nem is adják a felek a szavukat. Célja csak az volt a miniszterelnökkel folytatott tárgyalásnak, hogy az ország kivezetessék az ex-lex-

ből, de a kritikát föntartotta magának a miniszterelnök programjára vonatkozólag. (Felkiáltások a szélsőbalon: Mi lesz a nemzeti vívmányokkal?)

Drakulics Pál: A negyvennyolcaspártnak nincs is joga a nemzeti engedményekről beszélni. Neki az önálló hadsereget kellene követelnie. A nemzeti engedményekről mi beszélhetünk. (Zaj.)

Gaal Sándor: Hát miért hagyjátok ezt reánk? Miért nem léptek ti föl?

Papp Zoltán: Drakulics azt mondja, hogy nem beszélhetünk nemzeti követelményekről. Hallatlan!

Komjáthy Béla: Hogy e párt egy része mit tesz, az szót ne alterálja, ő állani fogja szavát. Teljesen osztja Kossuth Ferenc véleményét.

Barabás Béla.

Barabás Béla: Személyes kérdésben kér szót. Az előbb tett közbeszólását akarja megmagyarázni. A miniszterelnök igenis szükségesnek tartotta e kérdést, hogy lehet-e számítani a függetlenségi-párt határozatára, mert a miniszterelnök szándékosan nyitva hagyott egy ajtót, melyen elillanhat. A miniszterelnök békenyilatkozatából itt az ország színe előtt nem hallott még semmit. Mindaddig, a mig ezt itt nem hallja, a függetlenségi-pártnak legfőleg csak megnyugodni való hajlandóságáról lehet szó. (Nagy tetszés balról.) Szóelő semmire sem adta a szavát, de kijelenti, hogy most is hajlandó egyoldalón adott nyilatkozatát megállni, ha a miniszterelnök is nyíltan kijelenti a nemzeti jogokkal szemben való álláspontját. (Nagy zaj. Elnök csenget.)

Kérdi: ha a miniszterelnök azt mondja, hogy semmit sem akar tudni a nemzeti jogokról...

Viharos kiáltások jobbról: De nem mondta!

Barabás Béla: Mert nem is mondhatta! Mert az ő álláspontja a rideg hallgatás.

Barabás Béla most harsány hangon, a lármán tularsogva tör ki:

Mondja meg a miniszterelnök nyíltan, helyesli-e a mi törekvésünket, mely a magyar vezényleti nyelvre vonatkozik. (Kitérő zajos taps és tetszés a baloldalon.) Hátha nekem az a meggyőződés, hogy most, ebben a szorult helyzetben van alkalom e vívmányok kiserzésére. (Nagy lármá a jobboldalon.) Igen, a hazafiasság gondolkodik így s önk ezt nem látják be.

Borbély György: Ne bérelje ki a maga számára a hazafiasságot!

Szóelő nem akarta soha gyanusítani pártjának vezérférfiát, ezektől legfőljebb a módszer tekintetében tér el. Ő azt hiszi, hogy most az idő legalkalmasabb a harc folytatására, a mikor a kormány sarokba van szoritva. Ettől a hazafiatlan kormánytól minden áron meg kell szabadítani az országot. (Eljenzés a szélsőbalon.) A miniszterelnök kormányra lépését második nemzeti szerencsétlenségnek tartja; sem multja, sem tehetése nem képesíti erre az állásra. (Helyeslés balról, mozdás jobbról.)

Khuen-Héderváry miniszterelnök röviden válaszol, idézve Barabás egyik beszédét, mely szerint Barabás kijelentette volt, hogy ha a létszámemelésről lemondanak, a küzdelmeket a nemzeti vívmányokért ő nem fogja folytatni. E nyilatkozattal szemben Barabás mai nyilatkozatát a Ház ítéletére bizza.

Az elnök ezután szünetet rendel. Szünet után a napirend következett. Első szónok Vlád Aurél volt.

Tolnai Dániel cipőraktára

Fiacz-utca 49. szám. postával szemben.

ajánlja ujdonságait a legdivatosabb nyári cipőkben
hölgyek, urak és gyermekek részére.

Lawn-tennis- és korékpárcipők nagy választékban

KRÓNIKA.

Kossuth Lajos adomája.

A folyosón nagy sereg képviselő vette körül Eötvös Károlyt, mert a vajda Kossuth Lajosról mondott el érdekes intimitásokat.

— Szokott volt-e Kossuth Lajos adomázni? — kérdezte az egyik képviselő.

— Nem igen, — felelte Eötvös. — De azért mikor egyszer meglátogattam, mondott el néhány pompás adomát.

És aztán Eötvös reprodukált néhányat a Kossuth anekdotáiból, köztük ezt a pompásat:

Monokon, Kossuth szülőhelyén csak református templom volt, hát az odavaló lutheránusok a szomszédos Tályára jártak el templomba. Mert ott volt lutheránus templom. Kossuthot is abban keresztelték meg.

Egyszer Kossuth Lajos otthon járt Monokon és találkozott egy nagyon öreg emberrel, a kivel elbeszélgetett és a kitől meg is kérdezte:

— Milyen vallásu maga barátom?

— Hát instálom — felelt az öreg monoki — a mig gyógytem, lutheránus voltam, de most már — üsse a kő! — kálvinista vagyok.

Politikai szójáték.

Szerkesztőségünkben ma nemzeti szerencsétlenség történt. Legifjabb munkatársunk elsütötte a legaktuálisabb szójátékot.

— Hallottad, mi az újság? — kérdi tőle egyik idősebb kollega.

— Nem, — felelte ő.

— Magyarország miniszternöke lett Horvátország bányája.

— A fene bányája, — mondta ő.

VIDÉK.

Egy család pusztulása

— Saját tudósítónktól. —

Végzetes szerencsétlenség történt tegnapelőtt Alsó-Körtvélyesen, hol — mint nekünk írják — Lenk Lajos tanító és egész családja tragikus módon pusztult el. Lenk Lajos tanító hétfőn reggel nejével együtt elutazott a szomszédos Hidas községbe, a hol aznap tanítógyűlés volt. Odahaza maradt a 14 éves Lenk Dezső és a 16 éves Lenk Margit, meg a cseléd.

A szülők távozása után a fiu elővette az apjának egy régi, rozsdás fegyverét, a melylyel babrálni kezdett. E közben észrevette, hogy a fegyveresben van valami, de hogy az mi volt, a rozsdától nem tudta megkülönböztetni. Próbálgatta kivenni azt a fegyveresből, de nem sikerült. Sok próbálgatás után egy vasdarabot kerített a fiu, azt bedugta a csőbe, a kiálló vasrészt pedig kalapáccsal kezdte verni. Mialatt a fiu a vasdarabot ütötte, a leány a fegyveresét tartotta. E közben iszonyu durranás történt, a fegyveres szétrobbant és a szertehullott vasdarabok a leányt is, a fiut is megölték. A durranás után a cseledek mind a kettőt nagy vértócsában, de még élve találta őket.

A szomorú esetről értesítették a szomszéd községben tartózkodó Lenk tanítót, a ki feleségével együtt azonnal kocsira ül és a leggyorsabb vágatásban hajtottak hazafelé. Utközben egy kocsis jött velök szemben. Lenkének kocsisa, hogy a szembe jövő kocsit kikerülje, kitért, miközben neki hajtott egy jelző karónak.

A kocsis folborult, Lenk is, meg a felesége is kibuktak olyan szerencsétlenül, hogy a szembe jött kocsis mind a kettőt keresztül ment s a megijedt lovak Lenkné fejét szétrugták, Lenknek pedig

a mellén ment keresztül a nehéz kocsis. Mire a sérülteket haza vitték, a két gyermek már halott volt. Lenkné is még utközben meghalt; a férj állapota pedig oly súlyos, hogy életben maradáshoz nincs semmi remény.

Elfogott rablógyilkosok.

— Saját tudósítónktól. —

Vakmerő rablógyilkosság történt az elmúlt héten a Krassószörénymegyei Vaskó község határában. Tim György gerhovcei lakos kocsin indult el hazulról, hogy a bog-sánybányai vásárra hajtsa, a hol sertéseket akart venni. Szombaton délből ért Dognácskára, egy koresmában megpihentette a lovait. Mialatt a lovakat etette, két idegen ember is érkezett abba a koresmába, a kik gyalog jöttek és szintén Bog-sánybányára igyekeztek. A két idegen csakhamar megismerkedett a koresmában Tim Györggyel, a két idegen meg is kérte, hogy vigye el őket a vásárra kocsin, megfizetnek érte.

Tim György a két idegennel délután két óra tájban indult el Dognácskáról. A mikor Vaskó közelében az erdő szélén haladtak, a két idegen hátulról levágta Timet, azután pedig kirabolták. A gyilkosok közel két ezer koronát raboltak el Timtől, a kinek a holttestét ledobták a kocsiról, azután elhajtottak. A holttestet még aznap megtalálták és értesítették a csendőrséget, mely azonnal üldözőbe vette az akkor még ismeretlen gyilkosokat, de azok nyomtalanul eltűntek. Táviratilag értesítették az esetről az elhalt nejét, a ki még vasárnap utnak indult, hogy férje temetésén jelen lehessen. Timné még utközben táviratozott az Oravicán lakó testvérenek is, a kit a temetésre hívott. Forku Illés, Timné testvére rögtön utnak indult kocsin. Hétfőn dél felé érkezett Jámra, hol egy korema előtt állott meg a lovakat etetni.

Alig, hogy kifogott nemsokára két utas érkezett oda egy kocsin. Forku a két utas lovaiban és a kocsiban a megölt sógorának tulajdonára ismert. Közölte azt a csendőrséggel, mely aztán a két gyilkost meglepte a koresmában. A mikor a csendőrök a koresmában megjelentek, a két gyilkos észrevétlenül akart távozni, mikor azonban a két csendőr utjukat állotta, elszántan vették magukat a csendőrökre, a kik azonban a jelenvoltak segítségével leteperték őket. A két gyilkos Mosch János és Blezsován Juon. Mind a kettő ismert vásári tolvaj és Körpán laknak. Ez alkalommal is vásári tolvajlásra indultak, de a kedvező alkalom gyilkosságra vitte őket. Mind a kettőt átadták a karánsebesi törvényszéknek.

Harc a rendőrökkel.

Derecskén — mint levelezőnk jelenti — a múlt napokban Csillag Izrael koresmájában véres verekedés folyt le három rendőr és néhány garázda legény között. A rendőrök hárman bementek Csillag koresmájába, hol a záróra után is tizenyelemulató legényt találtak. Felszólították őket a távozásra, de ezek botot ragadtak és megtámadták a három rendőrt. Véres harc fejlődött ki, melyben a káplár súlyosan megsebesült s a többi rendőr is sebet kapott. Karját az egyik legény éles konyhakéssel keresztül szurta. A sebesültet Mustó József dr. vette ápolás alá. A legényeket a csendőrök letartóztatták s nyomban megindították a vizsgálatot.

Halál a kutban.

Megrendítő esetről értesít bennünket sarkadi levelezőnk. Tegnap egy odavaló gazda Sárközi Benjáminnak virágjában levő szép Károly nevű fia a nagyapjánál Sárközi Józsefnél a kutba ugrott. Eppen a templomból jöttek ki az ajtatos hívek, mikor a faluvégén lakó Sárköziék házához többeket láttak odasietni. Persze rövid idő alatt sokra szaporodott a kíváncsiak száma, kik csodálkozva és nagy sajnálattal látták, hogy egy 17 éves fiut huznak ki a nagyapai háznál a kutból. Először egy kis leány

vette észre, az esetet, ki a kuthoz szaladván, lekiáltott:

— „Mit csinálsz Károly?”

De akkorára már elmerült a legény s a kis leány rémülten szaladt be a házba segítségért, a mi már későn érkezett. — Szülei bántak túlszigorúan a szegény szerencsétlennel. Már több év óta nem is lakott odahaza, hanem nagyszüleinél tartózkodott. Most is veréssel fenyegették, az elől azután a halálban keresett menekedeket.

Kasszatólvajok falun. Székelyhidről jelenti tudósítónk: Kenderesi Lajos székelyhídi kereskedő üzletében hétfőn éjjel az udvaron keresztül ismeretlen gonosztevők betörttek. Az üzletben felhalmazott árukat nem érintették, csak a vas pénzszekrényt vitték ki nagy erőfeszítéssel az üzletből. Kihurcolták az utcára s ott próbálták felnyitni, hogy a pénzhez jussanak. Céljuk nem sikerült, a kasszát ott találták reggel az utcán, összeszetörve, de a zár érintetlen volt. A vakmerő lopást zuhogó esőben követték el, azért dolgozhattak zavartalanul, míg látták, hogy hiábavaló minden kísérletük. A csendőrség erélyesen nyomoz.

Értekezlet a nagykölesön ügyében.

Debrecen, július 9.

A törvényhatósági-bizottsági tagok egyrésze tegnap délután Puky Gyula főispán einöklésével előleges értekezletet tartott a 16 milliós kölesön ügyében. Az értekezlet lefolyásáról alább részletes tudósítást közlünk, itt csak annyit állapítunk meg, hogy a bizottsági tagok tekintélyes része át van hatva a kölesön felvételének szükségétől s a vízvezeték és csatornázás fontosságától. — Tudósításunk az ülésről a következő.

Puky Gyula főispán, Kovács József, Vecsey Imre, Kerekes Géza, Horváth István, Öry Mihály, dr. Ferenczy Gyula, Juhász Ignác, Schwarz Vilmos, Bulger Péter, Freund Jenő, Márton Imre, dr. Nagy Lajos, dr. Tüdős János, dr. Szántó Samu, Zádor Lajos, Komlóssy Dezső, Szilágyi Imre, Lengyel Imre, dr. Gulyás István, Szabó Kálmán, Jóna Dániel, Kenézy Gyula, Török Gábor, Csóka Samu, Acél Géza.

Vita a vízvezeték és csatornázás felett.

Az értekezletet Puky Gyula főispán nyitotta meg, a ki ismertette a szőnyegen levő nagykölesön tervezetét.

Zádor Lajos volt az első felszólaló. Abban a határozott véleményben van, hogy a vízvezeték és csatornázás kérdése a nagy pénzügyi művellettől el nem választható. Ő az állami támogatásba bele nem mehet, mert abba nincs bizalma.

Jóna Dániel azt mondja, hogy Debrecenben nem volt eddig sem vízvezeték, mégis megélték az emberek. Ez csak a doktorok találmánya.

Dr. Burger Péter hamarosan megfelelt Jóna Dánielnek. Nem kísérli meg, mondotta felszólalásában Jóna Dánielt kitanítani a közegészségügyi követelményekről, mert erre egy szabad liceum sem volna elegendő. A vízvezeték és csatornázás nagy közegészségügyi szükséglet, a melyet feltétlenül meg kell valósítani.

Tavaszi újdonságok!

Női- és gyermekfelöltőkben, nap- és esernyőkben, selyem-, gyapju- és mosóblúzokban, vökök és nyakdiszkekben, kosztümök és zsuponokban. Szolid szabott árakban beszerezhetőek.

Darvas Testvéreknél,

Főtér, a Hungária kávéház mellett.

Juhász Ignác azt indítványozza, hogy az ügyet egyelőre vegyék le a napirendről.

Jóna Dániel ismét felszólal s most már kijelenti, hogy a csatornázásra szükség van a városnak, de a vízvezetékre nincs. Ő így szavazza meg csak a javaslatot.

Acél Géza kifejti, hogy a csatornázás a vízvezetékétől elválaszthatatlan, az egyiket a másik nélkül létesíteni egyáltalában nem lehet. Csak eredeti formában fogadható el a javaslat.

Dr. Nagy Lajos. Az a véleménye, hogy ezt a pénzügyi műveletet a csatornázás és vízvezeték kérdésétől elválasztani nem lehet. A közgyűlési utasítás annak idején úgy szólt, hogy a város nagyobb szükségleteinek fedezésére dolgoztassék ki egységes pénzügyi terv. És ime az előttünk fekvő pénzügyi tervből a legfontosabb szükséglet, a vízvezeték hiányzik. Neki határozott véleménye, hogy ezt a pénzügyi műveletből kihagyni nem lehet, egymástól elválaszthatatlanul megvalósíttassék. Az állam bizony nem fogja ebben támogatni a városokat.

Kiss Albert. A vitát azonnal meg lehet szüntetni, ha a gazdasági-bizottság s jog- és pénzügyi-bizottság együttes határozatát fogadja el az értekezlet, a mely a vízvezeték és csatornázás elkészítést szükségesnek tartja, csak az erre szükségességet később óhajtja felvételni.

Márton Imre azt indítványozza, hogy konvertálják a meglévő adósságot és a legszükségesebb létesítményekre (mint a kóla rendezés) vegyenek fel pénzt, a többire vonatkozólag egy későbbi közgyűlésen határozzanak.

Dr. Szántó Sámuel: Több indítvánnyal járult a vitához. Indítványozza egy rövidebb 13 milliós és egy hosszabb 3 milliós időtartamu kölcsön felvételét, indítványozza a már megalakított csatornázási-bizottság újból megalakítását és a gázgyár céljaira felvett 320 ezer korona törlesztését.

Puky Gyula főispán kéri Márton Imrét halasztási indítványának visszavonására.

Szabó Kálmán szintén a vízvezeték és csatornázás szükségességét hangsúlyozza, sőt kiterjeszkedik az ipariskola építésének szükségességére is.

Ferenczy Gyula dr. azonban más hangokat pengtetett. Egyenesen azt kívánta, hogy az egész terv vétessék le a napirendről — mert nincs eléggé előkészítve.

Juhász Ignác és Zádor Lajos felszólalása után az értekezlet véget ért. Pozitív határozatról itt természetesen szó nem volt. A főispán csak arra kérte a bizottsági tagokat, hogy a kik ezen az értekezleten indítványt tettek, azt a mai közgyűlésen írásban adják be.

Az értekezlet este háromnegyed 7 órakor ért véget.

SZÍNHÁZ.

Menszáros Margit Budán. Menszáros Margit, színtársulatunk drámai szendeje meghívást kapott Krecsányi Ignác színigazgatótól, hogy néhány estén a budai színpadon vendégszerepeljen. — Menszáros Margit a meghívásnak szívesen tesz eleget s még mielőtt Szigetre menne, néhány estén vendégszerepelni fog a budai színpadon.

A Krémer-pár elszerződése. A színi évad megnyitására közel vagyunk s Makó Lajos a helyett, hogy a társulatnál konstataált hiányokat pótolná, merő szükkeblőségből még a legjobb tagjainak

elszerződését is nyugodtan nézi. Most a legpozitívabb forrásból arról értesülünk, hogy a Krémer-pár jövőre nem lesz a társulat tagja, mert kedvezőbb feltételekkel a fővárosba szerződnek. Makó Lajos színigazgató Krémer Jenőben a jobb kezét veszíti el. A társulat rendezője volt, a ki minden percét a színpadnak áldozta. De nemcsak mint jeles rendező, hanem mint kitűnő komikus is ritkítja párját. A ki a vidéki színészet tehetségeiben nyomoruságos viszonyait ismeri, nagyon jól tudja, hogy olyan komikus, mint Krémer Jenő, ma nincs. A debreceni társulat legkiválóbb erejét és zseniális rendezőjét, Makó Lajos pedig, a kinek helyettese volt, a jobb kezét veszíti el benne. Ilyen kiváló erőt, a kit a közönség úgy szereti, a társulat pedig nem nélkülözhet, még áldozatok árán is magához kellene láncolnia Makó Lajos színigazgatónak. Egyebekben magára vessen, ha a közönség majd éreztetni fogja vele és oldott kéréhez hasonló társulatával szemben legszigorubb közönyét.

Felhő Rózsi vendégszereplése. Színtársulatunk kedvelt szubrett primadonnája Felhő Rózsi betegségéből teljesen felépült s néhány nap mulva már vendégszerepelni is fog Aradon. Felhő Rózsi, a kit az aradi közönség rajongó szeretettel vett körül, hat estén játszik. A fellépésre kombinált műsorból természetesen nem marad ki *Bob herceg* sem, a Felhő parádés szerepe, a melylyel meghódította a debreceni s még jobban meg fogja hódítani az aradi közönséget is.

UJDONSÁGOK.

*** A mai városi közgyűlés.** Egy emberöltő alatt sem kerül a városi közgyűlés elé olyan nagyfontosságú ügy, mint a melyet a mai városi közgyűlés fog tárgyalni. A tizenhatmilliós nagykölcsön ügye ez, a melylyel Debrecen jövő fejlődése és haladása egybe van kötve. A bizottsági tagok figyelmét felhívjuk a mai ülésre. Jelenjenek meg teljes számmal, gyakorolják törvényes jogukat és teljesítsék kötelességüket. Ugy kívánja a város érdeke.

*** Kődobás a mozgó vonatra.** A Nyiregyháza felé menő vonaton nagy riadalmat okozott tegnap, egy II-od osztályba zuhanó kő. Csak a véletlen szerencsének köszönhető, hogy emberéletben kárt nem okozott. A vizsgálat kiderítette, hogy a gonosz esínyt Szabó Miklós tehénpásztor követte el, a ki ellen a feljelentést a járásbírósnál megtették.

*** A Hortobágy gőzmalomban** történt szélvihar által okozott szerencsétlenségre vonatkozólag a városban tegnap különféle verziók terjedtek el. Tudósítónk a helyszínen tájékozta magát, hol sikerült a következőket feljegyeznie: Az orkán szerű vihar úgy este 7 óra tájban először az utvonat mentén levő fák egyik hatalmas példányát törte ketté és a hatalmas fatest a gőzmalom kerítésére zuhant, mely a méternyi vastag kőkerítést a kapuval egyetemben széjjelzúzta. Innen az orkán a malom épület tetéjéhez fogott azt leszakítva egyenesen a gépház tete-

jére dobta, mely a gépház egészen ujjonnan készült fedélzetét betörte és a lezuhanó törmelék a gép egyrészét lenyegesen megcsontították. Az éppen odamenekült P. Nagy Zoltánon kívül még 2 egyén volt a gépházban, kik közül szerencsére senki sem sérült meg. Sarok Imre a gőzmalom főgépésze azonnal a gép megmentéséhez fogott s ki egyszersmint a gőzmalom egyik tulajdonosának Aufrecht Vilmos intézkedésére a gépet azonnal megállította. — E közben az immár fedélnélküli malom és gépházban a zuhogó eső óriási károkat idézett elő. A malom egész személyzete a tetőzetre vonult, hol Szálkay Endre főmolnár vezetése mellett a mentési munkálatokhoz fogtak. Óriási ponyvákat vontak fel a tetőzetre és rövid egy óra leforgása alatt sikerült a malom leszakadt tetőzetét ideiglenesen pótolni. A kár igen jelentékeny, de tudósítónk becslése szerint 30,000 koronánál jóval kevesebb. A malom üzeme így néhány napig szünetel. A hivatalos vizsgálat megejtése a malom egyik tulajdonosának Aufrecht Alajosnak kívánságára történt, ki Kovács József polgármesternél az esetről azonnal jelentést tett — s miután a kár egy részét a város tulajdonát képező fák kitörése is okozta a cég ebbeli kártérítési igényét egyidejűleg be is jelentette.

*** Megmentették a sipisektől.** Szörnyű nagy hálálkodással és a pusztulástól megmentett százhusz koronájával boldogan távozott tegnap reggel Polgár Imre a renderőrségről, hol felügyelet alatt tartották. Lóvásárlás végett jött Debrecenbe, de az első koresma látására eltért ettől a szándékától s betért inni. A bor izlett neki s csakhamar elkészült. A körülötte olálkodó sipisták csak erre vártak s azonnal közre fogták. Szerencséjére a rendőrök még ideje korán közeléptek, a sipiseket elfogták, Polgárt pedig felügyelet alá helyezték.

*** A libakerti lakosok kérelme.** A libakerti lakosok között most erős mozgalom indult meg. Aláírásokat köröznek egymás között s rövid pár nap mulva hosszú panaszszal és kérelemmel fordulnak a városi tanács elé. Elpanaszolják ugyanis, hogy kertjük értéke csökkenőben van, pedig a város fokozatos fejlődésénél, rövid idő mulva éppen ott lesz szükség utca nyitásra. Telkeik értéke még sem emelkedik, hanem pusztul s mindez csak azért, mert a libakertet, a mely máskülönben egyike lenne a legegészségesebb helyeknek, egy kis hanyagság miatt büzhödt levegő önti el. A kert nyugoti részénél vonul el ugyanis egy hosszú árok, a mely az Istvánmalomból kibocsátott szennyvesztet vizet veszi fel s e mellett ez az árok állandó tartálya a döglött állatoknak. Még a városból is mindenki oda hordja a döglött kutyákat és macskákat. A libakerti lakosai azt kérik a városi tanácstól, — a mely bizonyára nem fog elzárkózni a kérelem teljesítése elől, — hogy az árkot vagy tömtesse be, vagy a helyén csatornát létesítsen. Ha a tanács nem méltányolná jogos kérelmüket, akkor őket abba a kényszerhely-

zetbe juttatná, hogy valamennyien oda-hagyják a libakertet. Ez pedig csekély vagyonkájuk pusztulását és a nyomoruságot jelentené. A tanács azonban hisszük, nem hagyja majd meghallgatlanul a libakertesek kérelmét és segít a helyzetükön.

* **Rákóci-ünnepély a Nagyerdőn.** Leidenfrost Ármin, a kiváló pirotechnikus, július 19-én Rákóci-ünnepélyt rendez a Nagyerdőn. Az ünnepélyt tüzi játékkal köti össze, a melynek minden száma összefüggésben fog állani a kuruevilággal. Lesznek látványosságok Rákóci-korbéli harci jelenetek stb. Leidenfrost nagy előkészületeket tesz az ünnepélyre és annak sikere érdekében mindent elkövet.

* **Tegnap halottak.** Tegnap az anyakönyvi hivatalhoz a következő halálozásokat jelentették be: Dunai Mária r. kath. 6 hónapos, Kerekes Erzsébet ev. ref. 80 éves, Gellér Róza ev. ref. 1 hónapos, Szilágyi Sándorné ev. ref. 20 éves, Szilágyi Gyula ev. ref. 5 éves, Herbák Árpád r. kath. 10 hónapos, Bak Erzsébet ev. ref. 1 hónapos.

* **Nők számára nincs hely.** — Mostanában, a mikor minden nehéz munka fejében ígért piciny falat kenyérért oly sokan esengenek, nagyon szomorúan hangzik ez a kis hír, a mely tegnap röppent ki a kereskedelmi miniszterium épületéből. — Rideg hivatalos formában tudatja, hogy a miniszteriumban nincsen olyan állás és soká-soká nem is lesz, a melyre a kenyérkeresésre utalt nők pályázhatnak. — Pedig sok nő kért állást és még sok akart kérni. Eddig a hivatalos szokás szerint előjegyezték őket, hogy ha majd lesz üresség, hát kapnak alkalmazást. A pályázók száma azonban úgy megnövekedett, hogy azokat még előjegyezni is csak meddő biztatás volna. Ezért jelent meg a miniszter aláírásával egy hirdetés, mely tudtul adja, hogy még csak ne is pályázzék, ne is kérjen senki, mert nincs állás, nem is lesz soká, olyan soká, hogy számítani egyáltalában nem lehet rá.

* **A debreceni szőlőgazdák aggodalma.** A kedvezőtlen, nyakra-főre esős időjárás nemcsak az aratás elé gördítenek akadályokat, de pótolhatatlan károkat okozott a szőlőgazdáknak is. A debreceni kertekben ugyanis fellépett a lisztharmat, ez a szőlőfűrtöket romboló szőlőbetegség, a mely különösen a Hatvan-utcai kertben okozott sok kárt. A lisztharmat különösen kisebb-nagyobb mértékben minden debreceni kertben konstatálható.

* **Nyilvános köszönet.** A közigazgatási tanfolyam hallgatóinak e hó 6-án megtartott vizsgája alkalmával mélt. Puky Gyula főispán ur, ugyszintén Dumbrava László anyakönyv-felügyelő ur az őket megillető vizsga-díjat a 18 koronát összesen 36 koronát a debreceni siket-némákat gyámolító egyesületnek adományozták s mely összeget én t. Wessprémy Zoltán megyei főjegyző urtól át is vettem. Fogadják a nemes szívű adakozók az egyesület hálás köszönetét. Debrecen, 1903. július 7. Füleki Pál az egylet pénztárosa.

* **Szerencsétlenség barackszedés közben.** Sajnálatos baleset történt tegnap a Loránffy-utca 4. szám alatt. Kovács Józsefné az udvar végében lévő kert fájáról barackot szedett, miközben felmászott egy barackfára. A nehéz súly alatt a fa gyenge galyai erősen meghajlottak s mikor egy vékonyabb galya állott az letört alatta. Kovács Józsefné körülbelül négy méter magasból a földre zuhant és oly szerencsétlenül terült el, hogy balkarja eltört. Kovács Józsefnét a kórházba szállították, hol dr. Katona Zoltán kórházi orvos vette kezelés alá.

* **Négy szobás elegáns-utcai uri lakás** hozátartozókkal augusztus 1-ére kiadó. Évi bér 280 forint. Értekezhetni: Loránffy-utca 46.

* **Remek csipke gallérok, file nec, schvéd és selyem nyári félkeztük** applicatióval, csipkék, himzések, ruhakellékek és diszek legolesőbban beszerezhetőek Bartha Kálmán főtéri üzletében.

* **Tollkönyű nyári kalapok,** valódi angol könnyű 1 frt 20-król feljebb, ugyszintén a legfinomabb *Grand Prix* éremmel kitüntetett „Borsalino” s a többi legelőkelőbb gyártmányu szalma és posztó kalapok a legnagyobb választékban Fekete Jakab kalap-áruházában.

TÁVIRATOK.

Haldokló pápa.

A nagybeteg pápa állapotában változás nem történt, egyformán aggasztó s a katasztrófát minden pillanatban várják. A pápa állapotáról éjjel a következő táviratokat kaptuk.

Róma, július 8. Tizenkét óra 20 perckor Vannutelli biboros a haldoklónak megadta az abszolúciót. Környezetének ekkor mondta:

— Szeretlek valamennyiteket. Már fáradt vagyok, örömmel bucsuzom a világtól.

Róma, július 8. Szent Péter-téren, a Vatikán előtt ellentétben a Vatikán belsejében uralkodó komor hangulattal, élénk pezsgő élet van. Az óriási tért a közönség állandóan megszállva tartja s izgatottan lesi a pápa állapotáról kiadott orvosi buletineket. A lapok folyton külön kiadásban jelennek meg, melyet a nagy közönség mohón kapkod el.

Róma, július 8. Rampolla biboros ma sokáig értekezett Laponi orvossal, a ki kijelentette, hogy a katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhet. Nem lehetetlen, hogy a tegnap sikerrel végrehajtott műtétet ma megismétlik.

A király Ischlben.

Ischl, július 8. Ő felsége a király ma délután hosszabb tartózkodásra ide érkezett. A vonatonál leánya Mária Valéria fogadta.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 8. A csendes obstrukció rendes mederben folyik tovább. Tegnap az utolsó szónok Rátkay László volt. A Kossuth-pártból kilépett temperamentumos képviselő felszólalásában

hevesen támadta a miniszterelnököt és az új kormányt és a harcias párt élénk helyeslése közt kijelentette, hogy a végső határig küzdeni fog a miniszterelnök ellen.

Az új honvédelminiszter programja.

Budapest, július 8. A véderőbizottság délutáni ülésén Kolozsváry miniszter kifejtette katonai programját. A honvédség tüzérséggel való ellátását bejelenti, a melynek keresztülviteléhez nagyobb pénzáldozatot követel. A nemzeti követelésekről nem nyilatkozott, miért is dr. Bakonyi Samu kijelenti, ha ősszel ez iránt nem tesz előterjesztéseket, pártja az eddiginél nagyobb ellenállást fog kifejteni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Csőd Debrecenben.** Ifj. Ceglédy József debreceni fűszer- és esemegekereskedő ellen a debreceni kir. törvényszék július 7-ikén, a csődöt elrendelte. A nyomasztó gazdasági és kereskedelmi viszonyok kergették a fiatal kereskedőt a fizetéseketlenességbe. Csődbiztosul Kelemen Ernő törv. bíró, tömeggondnokul Vályi Nagy Gusztáv, helyettesül dr. Freund Jenő ügyvédek nevezettek ki. A követelések bejelentésére augusztus 29, felszámolásra szeptember 21, csődválasztmány megválasztására szeptember 24. a kitűzött határnap.

HIREK.

Éjjeli posta

× **Az új miniszterelnök lakása.** (Éjjeli express tudósítás.) Gróf Khuen-Héderváry Károly, a kinek a családja nyáron át Nusztoron tartózkodik, egyelőre a sógoránál lakik, a szervita-téri Teleki-palotában és csak az ősszel szándékozik beköltözni a miniszterelnöki palotába. A berendezkedés ott most folyik, még pedig olyan módon, mintha az új miniszterelnök bizonyosra venné, hogy az emberi kor legvégső határáig megmarad állásában. Khuen-Héderváry egész ujonnan rendeztetni be a miniszterelnöki lakást és egészen új butorokat is rendelt, még pedig, dicséretére legyen mondva, csupán hazai cégeknél. Minthogy azonban a miniszterelnök úgy találta, hogy a lakás nem elég nagy, három szobát, mely segédhivatali célokra szolgált, kiürített és most ezeket is hozzá csatoltatja a lakáshoz, úgy, hogy az egyik lesz az ő dolgozószobája, a másik kettőből pedig kis elfogadó-termet csinálnak, áttörvén az egyik választófalat. A kömüvesek már meg is kezdték a munkát, mert Khuen-Héderváry azt kívánja, hogy az átalakítás, a berendezés, szeptember közepére teljesen be legyen fejezve.

× **Lujza hercegnő és a moszónő.** (Éjjeli express tudósítás.) A reális huszadik század legregényesebb hercegnője,

toszkáni Lujza, esendes visszavonultságban él Saint Viktor grófnő rokonai kastélyában. Ebben a szép kastélyban, a melyet óriási park vesz körül, álmodik elmúlt boldogságról, szétfoszlott álmáról, félbemaradt segélyről. Inmár elfeledte Giront és csak a hazájára gondolt. Nap-hosszat sírva emlegetett trónját, férjét, gyermekeit. Vigasztalása csak egy, hogy Szászországból csaknem naponta kap levelet, kártyát, a melyek mind hódolattal és részvétellel teljes hódolatot tartalmaznak. A napokban egy mosó-intézet tulajdonosnője írt meleg sorokat és egy költeményt Lujza hercegnőhöz. A levelet aláírták összes alkalmazottai. Erre a levélre most érkezett válasz Lujza hercegnőtől, a ki a következőket írta:

— A lelke mélyéig meghatottan köszönöm önnek és munkásnőimnek a kedves sorokat, melyek nagy örömet szereztek nekem. Minden sor, a mely az én imádott népemtől jön, nagy vigaszomra szolgál, mert igen súlyos időket éltem át. — Bizom azonban abban, hogy a jó Isten vissza fog vezérelni az én népemhez és forrón szeretett gyermekeimhez. Erős hittel nézek a jövőbe, mert bizom a szász népben, annak hűségében és ragaszkodásában. A derült ég melege sugározza be az életüket.

× **A pápa állapota.** (Éjjeli expressz tudósítás.) Rómából ma két egymással homlokegyenest ellenkező hír jött. Az egyik az, hogy Rómában a lapok külön kiadásban tudatják a néppel, hogy a pápa állapotában csodaszzerűen javulás állott be, reggel felkelt, beszélt a környezetével, evet és olvasta az ujságokat, szóval megmenekült a haláltól és meg fog gyógyulni. Egy másik sürgöny ellenben azt jelenti, hogy a pápa állapota teljesen reménytelen, az epe átömlött a vérbe és azt megmérgezte, úgy, hogy felgyógyulásról szó sem lehet. A beteg ereje rohamosan hanyatlak és a katasztrófának ma be kell állania.

× **Kolozsváry miniszter balesete.** (Éjjeli expressz tudósítás.) Az új honvédelmi minisztert ma kellemetlen baleset érte. Egy karosszékbe ült és a tyukszemét akarta vágni, a mikor a szék megcsuszott a sikos padlón és az éles tyukszemvágó kés végighasította a miniszter lábcsáráját. A seb igen mély volt és erősen vérzett. A miniszteriumbeli katonar orvosok nyomban a miniszter segélyére siettek és hét öltéssel bevarrták a sebet. Remélhetőleg a balesetnek nem lesz súlyosabb következménye.

× **Meggyilkolta a nagyanyját.** (Éjjeli expressz tudósítás.) Krakóból jelentik, hogy ottan egy 15 éves fiú, Szepták Ferenc barzasztó kegyetlenség-gel meggyilkolta nagyanyját, egy 60 éves öreg asszonyt. Az agg nő, valami csinyjártéért összeszidta a fiút, a ki ezért bosszúból elhatározta, hogy megöli az öreg nőt. Éjjel, alvás közben, baltával oda-lopódzott ágyához és addig ütötte, verte, a míg meghalt. — A gyilkost letartóztatták.

A tűzpróba.

(Regény)

— Folytatás. —

A Trehern testvérek lakásától nem messze lakott egy középkorú nőtlén férfi, bizonyos Oakly, ki közepszerű viszonyok

közt magát kereskedővé küzdötte föl és később nagy vagyonra tévén szert, minden ügylettől vissza vonva magát, nagy házat vitt s egy kis öcsesét és két hűgát tartá magánál. Ugy beszéltek, hogy e három testvérnek hagyományozta mindenét. Azonban csakhamar hire terjedt, hogy az öreg Oakly Renő nagyon forgolódik a szép Ellen körül s azt is rebesgették, hogy nem siker nélkül s habár nevetségesnek is tarták, hogy e hölgy, ki a legfényesebb házassági ajánlatokat is visszautasította, oly férjhez menjen nőül, a ki korára nézve atyja lehetne s még csak oly műveltséggel sem bírt, hogy a jobb társaságokban részt vehessen. De nemsokára minden kétely eloszlott, midőn Baltimore előkelő körei meghívójegyek által tudósítottak, hogy mstr Oakly és mistres Oakly 1849 január hó egy bizonyos napján otthon lesznek.

A lakodalom megtörtént, a látogatók ideje is végbement s az előkelő társaságok lassanként kiocsudtak meglepetésükből. Pár héttel később azonban különböző dolgokat kezdtek suttogni a szeretetreméltó mistress Oakly és fivérének előéletéről. Beszélték azt is, hogy mint közönséges kalandorok jöttek Baltimoreba s ügyesen vitt lármával elhitették, mily roppant gazdagok; s az egész házi felszerelvényt hitelre vették, szándékuk lévén a szép miss Ellen számára gazdag férjet fogni — a mi mint a következés megmutatta — sikerült is.

(Folyt. köv.)

Ritka alkalom! Leszállított árak!

Finom francia batiszt

divatos új mintákban

27 és 32 kr.

Francia dolinek

divatos új mintákban

37 és 45 kr.

Jó mosó zefirek

15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa

divatruházában,

Debreczen, Kossuth-utca 11.

Ügyvédek, kereskedők és irodák részére

folytonos czélszerű ujdonságok. A modern iroda berendezése és szükségleteinek kielégítésére két évtizedes gyakorlat birtokában, valamint elsőrangú bel- és külföldi czégek képviseletében ajánlok:

Valódi okmány írópapirokat,
Lenposta levélpapirokat,
Angol és francia itatóst,
Üzleti könyveket,
Másológépeket és könyveket.

Minőség, kiállítás tekintetében a fővárosi czégekkel lépést tartok, jóval szolidább árakban.

Mihály Sámuel papirnyakkereskedése Debreczen, Főtár 30.
= Dreher söresarnokkal szemben! =

Kitünő minőségű pirszén (kokszt)

fűtésre és műhelyek számára, továbbá....

kátrány

épületfak, deszkate-
tők, szőlőkarók be-
vonására

olcsó áron kapható

Debreczen sz. kir. város
légszeszgyárában.

3286

1903

Versenyárgyalási hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa a város határában levő mezei dülő utak kitüzéséhez és állandósításához szükséges mintegy 2000 (kettőezer) db. fagyálló kemény kőből készült 1.00 m. hosszú 15/15 cm. vastag oszlop biztosítására írásbeli zárt ajánlati versenyárgyalást hirdet.

Felhivatnak mindazok, kik ezen versenyárgyalásban részt venni kívánnak, hogy ajánlati összegük 5% megfelelő bánatpénzzel vagy óvadékképes értékkel felszerelt zárt írásbeli ajánlatukat Debreczen szab. kir. város polgármesteri hivatalához 1903. évi július hó 25-én d. u. 5 órájáig nyujtsák be.

A szállítandó oszlopok rajza s a részletes ajánlati feltételek Debreczen sz. kir. város mérnöki hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A beérkezett ajánlatok 1903. évi július hó 26-án d. e. 10 orakor, a városháza nagytanácsstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Debreczen sz. kir. város tanácsa fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon válasszthasson, esetleg azok mellőzésével az oszlopok beszerzése iránt tetszése szerint intézkedhessék.

Debreczen, 1903 június hó 12.

A városi tanács.

Tanuló

jó családból, felvétetik
fűszerkereskedésünkbe.

DEUTSCH ALBERT és FIA
Hatvan-utca 9. sz.

Vasesztergályozást és
gépjavítást a legolcsób-
ban vállal

Preizler Mór műlakatos,
Deák Ferencz-utca 22. sz.

A Debreczeni

Első Temetkezési Egylet

mint helyi érdeku kulturintézmény,

legközvetlenebb és legegyszerűbb célja az, hogy szegénysorú családok egyes tagjait elhalálása esetén segélyben részesítse. Tagjai közül az eddig elhalt 13 halott után fizetett ki díjakat, számos elismerő levelek s köszönő nyilatkozatok tanuskodnak együletünk czélszerű s üdvös voltáról.

Tagok mindezideig vétetnek fel.

Beiratkozás a pénztárba Fötér Varjassy Gyula kosárkötő üzletében (Bika szállodával szemben), valamint Vértessy János eljáró s pénzbeszedőnél.

Felvilágosításokat nyújt dr. Király Péter ügyész s igazgató Piacz-utca 46. sz. alatti ügyvédi irodáján, továbbá Iklódy János igazgató (Csapó-utca, Malomköz 3. sz. alatt) hol beiratkozások is eszközöltetnek.

Uj tagok a már elhaltak után halotti díjakat nem kötelesek fizetni.

Uj ékszer- és óraüzlet.

Piacz-utca 79. szám, Gáll F. ur házában.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hoz, hogyni üzletemet

Szt.-Anna-utca 1. szám alul, Piacz-utca 79.
szám Gáll Ferencz ur házába helyeztem át

Lamprecht péküzletével szemben.

Üzletemben megérkeztek szép és finom arany, ezüst s gyémánt köves ékszerek nagy választékban és a legjutányosabb árban árusítom el. Tessék egy próbavásárlást tenni s bárki is meggyőződést szerezhet szolid és pontos kiszolgálásomról.

Ékszer és óra javításokat a leg-
jutányosabb árban eszközölök.

Törött aranyat ezüstrrel becsérelök, esetleg készpénzzel megveszek.
Kérem a n. é. közönség becses pártfogását továbbra is.

Mély tisztelettel

PINTÉR GUSZTÁV

óra- és ékszerüzlet tulajdonos.

Részvényaláírási felhívás!

Sokszor hallhatjuk azon jogos panaszt, hogy mezőgazdasági terményeink tulnyomó részét külföldi gyárai dolgozzák fel.

Köztudomás, miszerint a gyár ipar, a munka sokszorozza meg a nyers anyag értékét. — Virágzó gyár-ipar azonban a tőke segítségével nélkül el nem képzelhető. Meg kell tehát e segítséget társulás útján teremteni és így lehetővé tenni, hasznos vállalkozások létesítését.

Ily gondolatok vezettek bennünket, midőn városunkban egy

„Iparvállalati és Kereskedelmi Részvénytársaság“

létesítésére vállalkoztunk.

Közel 20 év óta működik városunkban a Geróby-féle eczet-gyár, melyet a volt tulajdonos örökösei áruba bocsátottak. Meggyőződésünk szerint e gyár kellő tőkével virágzó iparteleppé fejleszhető.

Magáéva tette tehát az alapítók értekezlete azon eszmét, hogy ezen gyárat megszerezze. Ez igen kedvező feltételek mellett sikerült is. Deák Ferencz-utca 13. sz. alatti 354 □ öl kiterjedésű gyártelepet 60,000 korona, teljes felszerelését pedig 20,000 korona, összesen 80,000 korona árért hajlandók az örökösök e társaságnak átengedni.

Programmunk további rövid ismertetése

1. A vállalat tárgya:

Az említett eczetgyár teljes üzembe hozatala. A vállalat keretébe beilleszhető, kisebb befektetést igénylő, nagyobb kockázattal nem járó iparágak létesítése, melyeknek termékei a napi fogyasztás tárgyát képezik.

2. A vállalat tartamát: 50 évre tervezik.

3. A részvénytőkét 2000 darab 100 koronás részvény alapján 200,000 korona képezné, mely összegből egyelőre 150,000 korona, tehát 75% lesz befizetendő a következő részletekben:

Minden részvény után:

- a) aláíráskor 10% az az 10 korona
b) legkésőbb f. é. okt. 10-ig 20 korona

- c) legkésőbb f. é. decz. 1-ig 20 korona
d) legkésőbb f. é. decz. 31-ig 25 korona

Az első és második részlet alapítótársunk a Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi-Banknál vagy a következő debreczeni pénzügyintézeteknél fizethető be, a hol egyuttal a részvények is jegyezhetőek, u. m.: Altdi Takarékpénztár Debreczenben, Debreczeni Első Takarékpénztár, Közgazdasági Bank R.-T. Debreczenben, Takarékpénztár és Hitelintézet Debreczenben, Debreczeni Kölcsonös Segélyző-Egylet m. sz., Korona-Takarék és Hitelszövetkezet, Polgári Takarékpénztár és Segélyszövetkezet.

A befizetésekről kiállított „Ideiglenes elismervényeket“ 1904. január 1-től kezdve a társaság Deák Ferencz-utca 13. szám alatti irodájában eredeti részvényekkel cseréli ki.

A további befizetések felől a közgyűlés intézkedik.

4. Aláírás zárideje f. é. október 10.

Az alapítók fentartják maguknak a jogot, hogy a társaság első igazgatóságát 3 évi időtartamra kinevezzék.

5. Tuljegyzés esetén a fölöslegessé vált jegyzések tekintetében az alakuló közgyűlés intézkedik.

Ezekután ujjal kiemeljük, hogy kizárólag a napi fogyasztásra alkalmas cikkek előállításával és árusításával kívánunk foglalkozni. Befektetésünk legjelentékenyebb részét ingatlan képezi, a mely már fekvésénél fogva is értékében csak növekedhet. S felemlítjük végül, hogy minden olyan újabb befektetéshez, mely 10,000 koronánál nagyobb összeget igényel, esetről-e etre közgyűlési jóváhagyást kérünk.

Ezekben röviden megismertette a tervezetet, bizton reméljük, hogy a nagyérdemű közönséget sikerült vállalatunk reális voltáról meggyőzni. Ez alapon teljes bizalommal kérjük fel a t. Czím nagybecsű támogatását, miszerint bennünket részvények jegyzésével megtisztelni s vállalatunknak ösmerősei körében is propagandát csinálni kegyeskedjék — Debreczen, 1903. június hó 28-án.

Tisztelettel az alapítók: Dr. Balkányi Ede, Bárdos Géza, Berger Jenő, Bóni gyártelep és mezőgazd. r.-t. Nyirbátor, Dr. Bruckner Ernő, Csanak József, Debreczeni Jenő, Geróby Pál örökös társai nevében is, Geiger Simon, Hauer Bertalan, Hochfelder Jakab, Kaszanyitzky Endre, Dr. Kenézy Gyula, Kontsek Géza, Lovász János, Márk Endre, Dr. Magoss György, Muraközy László, Dr. Nyiri Ernő, Pálffy Gábor, Rankai Béla, Serli Gusztáv, Schvarcz Dávid, Szávay Gyula, Ullrich Jenő, Ungváry József, Vadon Sándor, Weszter István.

Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

Levéltári tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg behártyálva.

Apró hirdetések elhelyezkedése.

Levelezés.

„Kálmán“ emlékszik még a vasárnap esti boldog órákra, mikor leszünk megint úgy együtt? G.

„K. Rezső“ levele van.

„75.“ Levele van a mondott helyen és czimen ge.

Magánzó. Átvette-e özvegy levelét. Irjon az ismert jelligére a kiad hivatalba.

A fenegyerek nem irhat, mert 10-14 napra elutazott.

„Harmat“ levele van.

„Szalmaözvegy“ levele van.

Bélanak. Még mindig betegem fekszem. A héten elhagyhatom a szótát. Értesítése enyhítőleg hatott.

Ajánlat.

A esodálkozás valóságga lázba ejti az embereket ha látják, hogy Wallerstein cég milyen olcsón, valóságga kidobja nyári árúit, mint batistokat, kartonokat, ruhaszöveteket stb. az utcára.

Boros Testvérek női-dívat áruházában dívatos ruhakelmék. Selymek. Szépek. Dívatos jó Batistok. Vászna. Szőnyegek. Jó, olcsó Függönyök. Ágyterítők. Piperecikkek.

Vidéki szülők figyelmébe. Teljes ellátásra I-III. tanulót a jövő iskolai évre elfogad egy gyermektelen intelligens házaspár, a róm. kath. gymnasium közelében. Cim a kiadóhivatalban.

Oroszházi arató kenyeret szállít 18 fillérért különként az Oroszházi házi kenyérsütőde, Simonffy utca 2.

Bérbe kiadó 1904 január 1-től, Biharmegye Vértés község határában 870 kis hold (1100 ölével) föld. Ebből 368 hold fekete, 502 hold homok. Dohány termelési engedély 64 cat. hold. Átadva őszi vetéssel. Évi bérösszeg 6000 forint. Vasúti állomás Hosszu-Pályi, a távolság 20 percz. Érdeklődők forduljanak a tulajdonos özv. Nagy Lajosnéhoz Nagyvárád, Uri-utca 698. vagy Altorjay Dezsőhöz, Reesk Hevesmegye.

Pedálos czimbalom 35 frért kapható, ugyszinte czimbalmok bérbe kaphatók. Schmidt S. hangszerkészítőnél.

Egy 5 szobás uri lakás kerttel, azonnal kiadó. Domb-utca 4.

Ha jó árú készitünk, nem kell a közönséghez könyörögni, hogy „pártolja“ a magyar ipart. A száználmas pártolás helyett akkor az a saját érdekében vásárolja. Ez az eset áll fenn a Miskolcon gyártott mosdószappanokkal is. Ezek között kiválik a pármái ibolya szappan kellemes illatával, üdítő, gyöngéd, bőrfinomító hatásával. Jobb, mint bármilyen külföldi szappan. Egy drb. 80 fill., 3 drb. 2 kor. 20 fillér, készíti Szabó Béla pipere szappangyáros Miskolcon. Debreczenben kapható: Tóth Béla gyógyszer-tárában, Szent-Királyi Tivadar, Kálna Lipót, Benyáts Emil, Kontsek Géza, Márton Gyula, Weisz Sándor, Tóth Kálmán és Balázs Ödön gyógyszer-tárában. Fenti raktársaimnál különféle olcsóbb, de nagyon jó más szappanaim is kaphatók.

Nélkülözhetlen az „Elefánt“ mosópor és a „Hercules“ légyapir, mert legjobb, kapható minden fűszerkereskedésben.

Övönői oklevéllel bíró nő, elvállal egy 3 évtől idősebb gyermeket, teljes ellátásra. Hol megmondja a kiadóhivatal.

Utezi butorozott szoba kiadó, Arany János-utcai 15. sz.

Szt. Anna-utca 5. sz. házban, két egymásba nyíló utcai elegáns butorozott szoba aug. 1-ére kiadó.

Jó házi kosztot kaphat 3 esetleg 4 intelligens ur, uri háznál. Teleky-utca 75.

Azonnal kiadó fűszer üzlet felszereléssel trafik és italmérési joggal Teleki-utca 17. szám alatt. Értekezhetni 2-ik ajtón az udvarban.

Üzlet, berendezéssel, korszerű helyiség, nagy szoba, forgalmas helyen azonnal kiadó. Bővebb Csonkai-utca 23. sz.

Kitünő ster kenyérüzlet, naponta 80-100 ster kenyér, olcsó házbér, más vállalat miatt eladó városunkban. Két kemence. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

250 forintért utcai lakás Miklós-utca 6. szám kiadó. Ugyanott butorok eladók.

Tapéta munkákat izléses kivitelben jutányos áron készít Zelinger Ede Debreczenben, Darabos utca 16. szám.

Eladás.

Az izraelita nagytemplomban szép helyen páros ülés eladó. Kedvező feltételek. Cim a kiadóhivatalban.

20 pár gyönyörű különféle faj galamb, páronként vagy együttesen is elutazás végett olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Debreczen legforgalmasabb helyén, a Csapó-utcán egy 40 év óta fenálló fűszerüzlet, más vállalat miatt eladó, az üzlethez 4000 forint készpénz szükséges. Cim a kiadóhivatalban. Ugyanott egy fiatal segéd, ügyes detaillista felvétetik.

Ritka alkohol. Keveset használt honvédtiszti felszerelés eladó. 1 köpeny, 1 attila, 2 zubbony, 3 kék, 2 fehér nadrág, tisztí láda, 1 kard és 1 sapka. Ár: 80 korona. Megtekinthető Széchenyi-utca 42. sz. alatt, a festőüzletben.

Mészárosok részére több jégszeáreny eladó. Értekezhetni: Bethlen-utca 29. sz.

Egy jó karban levő ház. Darabos-utca elején jutányos ártért el dó. Értekezhetni Báa Kálmán-nál Egyháztér.

Kereslet.

Ügyes fűszerkereskedő segéd, jó detaillista, azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóban.

Két borbélysegéd azonnal fölvetetik Nagy Lajoshoz, Mester-utca 50. Ugyanott egy kerék-pár 10 koronás havi részletre megvétetik.

8-10 hetes foxterier vagy vizsla kölyök kutyák kerestetnek megvételre. Cim „Nimród“ pályaudvar restante.

Egy jóra való, fiatal fűszerkereskedő segéd azonnali belépésre kerestetik. Bővebbet Trigarsky Emil-nél Szent-Anna-utca 9. sz. megtudható.

6937.

1903.

Árverési hirdetmény.

A város tulajdonát képező Apafi-utca 145. számú 64 1/2 □ öl beltelek, felépítmények nélkül, 1903. évi július hó 23-ik napján, délelőtt 9 órakor, a város székházának kistanácsstermében (I-ső em. 34. szám) tartandó nyilvános árverésen örökáron eladatik.

Kikiáltási ár 660 korona, melyen alul a telek el nem adatik.

Az árverési részletes feltételek a város számvevői hivatalában megtekinthetők a hivatalos órák alatt.

Árverelni kívánók a kikiáltási árnak 10%-át azaz hatvanhat koronát az árverelő küldöttség kezéhez készpénzben bánatpénzül letenni, árverési feltételeket az árverés megkezdése előtt aláírni kötelesek.

Debreczen, 1903 június hó 8.

A városi tanács.

Horváth András

szoba- és templomfestő
Debreczen, Piacz-utca 21. sz. alatt
(a Tisza palota átellenében.)

Elvállal mindenféle szobafestéseket, tapetirozásokat, templomok festését, ol-tárok és szőszékek aranyozását a legművésziesebb kivitelben.

Sajat 20 órós gőz- és villamtelep erőátvitel és világítás céljaira

Július 9-től kezdve naponta előadások 6, 7, 8 és 9 órakor este.

Uj! A belgrádi gyilkosság! Uj!

XIII. Leó pápa a Vatikánban, eredeti felvétel.

= 500 izzólámpa. 10 ivlámpa. =

BIOSKOP javi kinematograph „Grand Prix“ Páris, 5
tött hónapja Budapesten!!

Apró, eimosódott képek nincsenek.

Élethű, természetes mozgások, a nap nevezetesebb eseményei, humoros történeti képek, valamint transformationsfilmek egészen 300 méter hosszúságban mutattnak be.

Mivel azon vagyok, hogy e nemben mindenkor a legujabbat és legjobbat adhassam, remélem, hogy az itteni közönség jóindulatát és szives támogatását is kinyerhetem ezen igen érdekes vállalatom számára.

Hétfőn, pénteken este 9 órakor külön előadás csak urak részére. Ezen előadásra Doyen tanár két érdekes operációja is bemutattnak.

Együttal felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét villamos galoppád Carousselemre, a mely valódi esemény a karusszel-építés terén.

Mozgó lovak! Hajók! Gondolák!

B elépti díjak: Zártszék 80 fillér, I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér, III. 30 fillér.

Tisztelettel

Narten György

Hannoverből.

Debreczen, Szénavásártér.

Sajat 20 H. P. gőz- és villamtelep erőszolgáltatás és világítás céljaira.

Debreczen, 1903. Nyomtatott a város könyvnyomdájában.